

ULUSAL EYLEM PROGRAMI

Ulusal Eylem Programı İş Planı

Çölleşme İle Mücadele Ulusal Eylem Programı hazırlama işlemi yalnızca bir doküman hazırlama işlemi değildir. Diğer çevresel ve sosyo-ekonomik konularla ilişkili mevcut ihtiyaçlar ve deneyimlerin, yeniden gözden geçirilmesini ve inşa edilmesini sağlayan etkileşimli bir faaliyettir. Eylem Programı hazırlama işlemi, çölleşme ile mücadele için yapılan bir dizi faaliyet olup, kurumsal düzenlemeler, planlama ve gerekli politikaların üretilmesi de dahil olmak üzere, düzenli olarak önceliklerin belirlenmesi, başarıya ulaşanların gözden geçirilmesi ve hedeflerin ve kaynakların buna göre yeniden düzenlenmesidir.

Ulusal Eylem Programı (UEP) üç aşamada ele alınabilir. Bunlar;

ADIM 1:

- UEP hazırlama işleminin başlatılması
- Kurumsal çerçevenin oluşturulması
- Gerekli kaynakların sağlanması
- Ulusal deneyimlerin ve mevcut durumun değerlendirilmesi
- Mevcut veri setlerinin değerlendirilmesi
- Bilgilendirme kampanyaları yapılması
- Yerel danışma toplantıları yapılması
- Birinci FORUM toplantısının yapılması

ADIM 2:

- Birinci Forumda verilen kararların uygulanması
- Birinci Forum sonuçlarının değerlendirilmesi
- Katalitik Acil Eylemlerin belirlenmesi
- Program geliştirme çalışmalarının başlatılması
- Programlar için kaynak yaratılması
- Program ve projelerin onaylanma mekanizmalarının tanımlanması

ADIM 3:

- UEP 'nin uygulamaya konulması, uygulamanın düzenli aralıklarla izlenmesi
- Koordinasyon mekanizmasının çalıştırılması
- Öncelikli programların uygulanması
- Uygulamada kullanılacak Değerlendirme Ölçütlerinin ve Göstergelerin belirlenmesi
- Diğer Forum toplantılarının hazırlanması ve yapılması

Diğer FORUM toplantıları (Sonuçları değerlendir ve ADIM 2 'den devam et)

Ulusal Eylem Programı;

- Çölleşmeye neden olan faktörleri ve bunlarla mücadele için gerekli pratik önlemleri tanımlamalıdır,
- Hükümetin, yerel toplulukların ve arazi sahiplerinin rollerini belirlemeli ve mevcut ya da gerekli kaynakların ne olduğunu belirtmelidir.
- Uzun dönem stratejiler geliştirmeli, uygulamanın önemini vurgulamalı ve sürdürülebilir kalkınma için var olan ulusal politikalarla entegre edilmelidir.
- Değişen koşullara uyarlanabilecek ölçüde esnek olmalıdır.
- İlgili bütün gruplar arasında işbirliği ve koordinasyonu teşvik etmelidir.
- Etkin katılımı sağlamalıdır.

- Taraflar arasında güven esasına dayanan sürekli bir desteğe sahip olmalıdır.

Etkin Katılımcılık yoluyla iyi bir hazırlık yapılması: Bir çok ülkede danışma ve katılımçlık işlemi bölgesel ve yerel bazda oluşturulmuş komiteler yoluyla yürütölmektedir. Böylece taraflar problemleri belirleme, öncelikleri tespit etme, kendi sorumluluklarını tayin etme ve kendilerini kimin temsil edeceğine karar verme konularında etkili olmaktadır. Yerel ihtiyaçlar için ulusal stratejilerin ayrıntılı olarak belirlenebilmesi için etkin katılım ve Forum süresince yapılacak tartışmalar yaşamsal öneme sahiptir.

Yerelleşme için istekli olunması: Dünyadaki bir çok örnek, yetkilerin merkezi idareden yerel unsurlara verilmesinin, sözleşmenin uygulanmasında çok etkili olduğunu göstermiştir. Bazı ülkelerde ulusal programı tamamlayan yerel bazda eylem programları hazırlanmıştır.

Sivil Toplumun katılımının sağlanması: Bazı ülkelerde çeşitli çevreci gruplar ile çeşitli kabile ve inanç gruplarının liderleri gibi sivil toplum temsilcilerinin Eylem Programı hazırlama işlemine katılımları son derece olumlu etkiler yapmıştır.

Sorumlulukların açıkça ortaya konulması: Az gelişmiş ülkelerde bile yapılan forum toplantılarına önemli sayıda katılımın olduğu ve katılımçların yalnızca gerekli buldukları eylemleri değil bunları uygulayacakların sorumluluklarını da belirledikleri bilinmektedir.

Hızlı harekete geçme: Planlanan eylemlerin bir an önce uygulamaya konulması, konunun gündemden düşmemesi açısından son derece önemlidir.

Yenilikleri mevcut uygulamaların ve deneyimlerin üstüne bina etmek: Bir çok ülke, çölleşme ile tarif edilen sorunlarla uzun yıllardır değişik ölçekte mücadele etmektedir ve kayda değer bir deneyime sahiptir. Yapılacak Eylem Programı bu deneyimleri mutlaka dikkate almalıdır.

Özel sektörün rolü: Özel sektör ve sivil toplum örgütleri gerek planlama ve gerekse uygulama safhalarında önemli roller almaya başlamıştır.

Ulusal politikalara entegrasyon: Çölleşme ile Mücadele Ulusal Eylem Programı, ülkede mevcut diğer kalkınma ve gelişme programlarına entegre edilmeli ve onların bir parçası haline getirilmelidir.

Yerel uzmanlıklardan yararlanmak: Pek çok ülke, çölleşme ile mücadele konusunda yetkin ve saygın uzmanlara sahip olup yerel bazda yönetim ve uygulama yapmak üzere bir kapasite oluşturmaya çalışmaktadır.

Ulusal Eylem Programı hazırlama ve uygulama aşamalarında karşılaşılan yaygın sorunlar bulunmaktadır. Bunlar kurumsal, kavramsal, parasal ve koordinasyon problemleridir.

Ulusal Eylem Programının hazırlanması ve uygulanması aşamalarında karşılaşılan sorunlar;

- Ulusal Koordinasyon Birimlerinin, ilgili tüm kamu birimlerini etkin olarak bir araya getirecek otoriteye ve toplumun güvenine sahip olmaması.

- İşlemin aşamaları ve görev tanımları konusunda başlangıçta netlik ve açıklık olmaması.

- İşlemin beklenen sonucunun, katılımcı planlama ve politikalar üretmek değil yalnızca bir doküman hazırlamak olduğu konusunda oluşan yaygın yanlış anlamalar.

- Gerçekte beklenen katılımçılığın sağlanmasının zor olması.

- Danışma faaliyetlerinin genellikle diğer faaliyetlerle paralel yürümesi sonucu taraflar arasında bıkkınlık ve bezginlik ortaya çıkması.

- Ulusal Eylem Programları konusunda yeterli bilgiye sahip olmamaları nedeniyle finans ve planlama birimlerinin gerekli desteği vermemeleri.

- Ulusal Eylem Programına mali destek verecek dış unsurların yürütölen faaliyetlerin ilk aşamalarında katılımlarının sağlanmaması.

Çözümleri konusunda atılacak adımlar şunlardır;

- Ulusal Eylem Programı konusunda mevcut ve gelecekte yapılacak faaliyetler, konunun basitçe bir doküman üretmek değil, esnek ve dinamik bir işlem olduğunu kabul ederek planlanmalıdır.

- Kadınlar da dahil olmak üzere sivil toplumun tüm kesimlerinin planlama ve uygulama aşamalarına katılımı sağlanmalıdır. Bunu sağlayabilmek için gerekli ortam ve teşvik unsurları oluşturulmalıdır.

- Ulusal Eylem Programı, çoğu zaman çölleşmenin ana nedenleri olarak kabul edilen sosyo-ekonomik ve kalkınma sorunlarına hitap edecek bir araç olarak geliştirilmelidir. Dolayısıyla diğer çevresel ve sosyo-ekonomik politikalar ile entegre edilmelidir.

- Halkın planlanan eylemleri benimsemesi ve uygulanmalarına katkı yapması için gerekli bütün önlemler alınmalıdır.

- Ulusal Eylem Programı kurumsal olarak benimsenmeli ve ulusal kalkınma ve bütçe planlama işlemlerinde dikkate alınmalı, uygulanmasında yerel kaynakların kullanılmasına öncelik verilmelidir.

- Çölleşme ile mücadelede mevcut iç ve dış kaynakların ve tarafların işbirliği içinde çalışmaları sağlanmalı ve teşvik edilmelidir.